

“ความรัก”

ของพ่อแม่ส่วนใหญ่มักเดินควบคู่ไปพร้อมกับ “ความคาดหวัง” จนบางครั้งนำไปสู่ “การเปรียบเทียบ” ซึ่งเป็นเสมือนดาบสองคม โดยด้านหนึ่งอาจเป็นแรงผลักดันให้เด็กคนหนึ่งก้าวไปสู่ความสำเร็จ แต่ในทางกลับกันอีกด้านหนึ่งอาจขัดขวางการพัฒนาศักยภาพของเด็กได้ จึงเกิดคำถามว่า แล้วความคาดหวังแบบไหนที่พ่อแม่ควรมีต่อลูก

กระตุ้นสังคมลดเปรียบเทียบกับ ‘เด็กธรรมดา’

“สังคมทุกวันนี้มีความคาดหวังต่อเด็กมากเกินไป และครอบครัวมักจะเปรียบเทียบเด็กมากเกินไป ทำให้เด็กขาดเสรีภาพในการเลือก เป็นการจำกัดกรอบขีดความสามารถและไม่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของเด็ก”

นพ.ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์ แพทย์ผู้เชี่ยวชาญเรื่องจิตวิทยาสำหรับเด็ก สะท้อนถึงมุมมองของสังคมที่มีต่อเด็ก ภายในงานเปิดตัวแคมเปญ “เด็กธรรมดา...คือสิ่งสวยงาม” โดยธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) หรือทีเอ็มบี ซึ่งเป็นการสานต่อโครงการไฟ-ฟ้า (FAI-FAH) เพื่อกระตุ้นให้สังคมไทยร่วมกันเปิดพื้นที่ให้เด็กธรรมดา

นพ.ประเสริฐ บอกว่า พ่อแม่มีความคาดหวังกับลูกได้ แต่ควรอยู่ตรงกลางไม่มากเกินไปจนเกินไป

“ซึ่งน่าจะอยู่ที่คาดหวังให้ลูกดูแลตัวเองได้ ค้นหา

นพ.ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์

ความสามารถของตัวเองและพัฒนาศักยภาพของตัวเองตามที่ควรจะเป็น ไม่ใช่คาดหวังในเรื่องเนื้อหา นั่นคือการขีดเส้นทางการให้ลูกเดินตามความต้องการของพ่อแม่ อยากให้ลูกเป็นโน่นเป็นนี่ ในสมัยก่อนไม่น่าเป็นห่วง เพราะโลกของเด็กแคบกว่าปัจจุบัน แต่ในปัจจุบันเมื่อมีโซเชียลมีเดียโลกกว้างมาก เด็กมีทางเลือกเยอะ มีความเป็นตัวของตัวเอง อยากเลือกเส้นทางเดินเอง

“การที่เด็กสามารถลิขิตชีวิตตัวเองได้ มีความภาคภูมิใจและมีความมั่นใจในสิ่งที่ทำ จะเป็นพลังขับเคลื่อนที่ดี ช่วยจุดประกายให้เด็กก้าวไปสู่ความสำเร็จได้ พ่อแม่จึงไม่ควรใช้ความคาดหวังครอบงำเด็ก เราต้องกระตุ้นให้สังคมลดความคาดหวังและการเปรียบเทียบ ซึ่งไม่ได้มีเทคนิคพิเศษ เพียงแค่ไม่เป็นไปตามกระแสสังคม” นพ.ประเสริฐกล่าว

ขณะที่ “เด็กธรรมดา” ในนิยามของ นพ.ประเสริฐนั้น มีเกณฑ์อยู่ 3 ข้อ ซึ่งข้อแรกคือสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ เริ่มต้นจากดูแลร่างกายตัวเอง จากนั้นก็ดูแลพื้นที่รอบๆ ตัวได้ และช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านได้ ขณะที่เมื่อออกสู่สังคมก็รู้จักกฎกติกาในที่สาธารณะ ข้อสองสามารถเอาตัวรอดได้ เข้าไปติดกับดักของเหล่าขายยาขายก แต่หากเข้าไปแล้วสามารถเอาตัวเองออกมาได้ง่าย ข้อสุดท้ายมีอนาคตที่สดใส หมายถึงสามารถ

มองถึงอนาคตของตัวเองได้ กำหนดเส้นทางและลงมือทำ อาจผิดพลาดได้ แต่ได้แต่ลูกขึ้นมาสู่ต่อได้ รู้จักปรับแผน มีทักษะในการใช้ชีวิต

ส่วนการดูแลเด็กๆ ในยุค 4G ที่พ่อแม่จำนวนไม่น้อยปล่อยให้ลูกใช้กับโลกอินเทอร์เน็ตนั้น มีคำแนะนำว่า ก่อนอายุ 2 ขวบห้ามให้เด็กดูคลิปวิดีโอใด ๆ และหลังจากนั้นก็ต้องจำกัดเวลาไม่ให้ดูมากเกินไป เพราะเชื่อว่าการดูหน้าจอจนนานๆ อาจขัดขวางพัฒนาการบางอย่างของเด็ก แต่หลัง 2 ขวบไม่ได้หักห้ามจนชัดเจนว่าจะเกิดโรคหรือไม่ ที่แน่ๆ คือเสียเวลาที่จะพัฒนาด้านอื่นๆ นอกจากนี้ข้อกำหนดในการใช้หน้าจอคือ พ่อแม่ควรอยู่ด้วยทุกครั้งสำหรับวัยเด็กเล็ก อย่างไรก็ตามการใช้เวลาส่วนใหญ่นับกับการอ่านหนังสือ การ

เล่นและช่วยงานบ้านจะดีที่สุด

“พ่อแม่ควรอ่านหนังสือให้ฟังมาก ๆ เล่นกับลูกเยอะ ๆ สอนทำงานบ้าน หนังสือควรเป็นเรื่องสนุก พ่อแม่ต้องหาเวลารักษาสมดุลระหว่างเวลาที่ใช้ทำงานกับเวลาอยู่กับลูก เพราะทุกคนมี 24 ชั่วโมงเท่ากัน ภายใต้ข้อเท็จจริงที่ว่า ถ้าเรารักษาสมดุลนี้ไม่ได้เราก็ต้องเสียเวลาและเสียเงินในการแก้ไขปัญหาตลอดชีวิต ดังนั้นในช่วงแรกๆ ของชีวิตก็ต้องรักษาสมดุลให้ดี”

“ปิติ ตันจาเกษม” ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ทีเอ็มบี กล่าวว่า โครงการไฟ-ฟ้า มีเป้าหมายสำคัญคือ เปลี่ยนเด็กในชุมชนที่ขาดโอกาสและมีต้นทุนติดลบ ให้สามารถค้นพบศักยภาพของตัวเองแล้วนำไปต่อยอดสร้างอาชีพให้ชีวิตที่ดีขึ้นได้ ซึ่งในครอบครัวระดับชนชั้นกลางขึ้นไปคงไม่ยาก แต่ในบางครอบครัวแค่การทำให้ลูกได้ใช้ชีวิตเหมือนเด็กธรรมดาทั่วไปก็ยากแล้ว ดังนั้นการสร้างโอกาสให้เด็กค้นพบศักยภาพของตัวเองยังเป็นเรื่องยากยิ่ง เมื่อเด็กเหล่านี้ได้รับโอกาสพวกเขาจะเปลี่ยนเป็นผู้ให้คืนกลับสู่สังคมด้วย